

Nomenclatura Doctorum.

Pichardus.
Pileus.
Pineda.
Pinellus.
Pirrhus.
Placentinus.
Plato.
Plautus.
Plautus Aulularius.
Plinius.
Plotus.
Plutarchus.
Practica Papiensis.
Puteus.

Q

Q Vintilianus.

R

R Amirez.
Raudensis.
Rebuffus.
Renatus Chopinus.
Revardus.
Riccius.
Riminaldus.
Ripa.
Rochus de Curte.
Rodericus Xuarez.
Rodericus de Medina *in praxi*.
Rodolphus.
Rofredus.
Rolandus à Valle.
Rolandus Natin Mirethuus.
Romanus.
Rota Avenionensis.
Rota Decisiones.
Rota Genuensis.
Ruinus.

S Alas,
Salcedo *ad proxim*.
Salgado.
Salicetus.
Salustius.
Sarmiento.
Sebastianus Medices.
Sebastianus Monticellus.
Seneca.

Sesse.
Signorolus de Homedeis.
Sylva Responforum.
Silvanus.
Simancas.
Simon de Pretis.
Socinus.
Socinus Junior.
Sola.
Soto.
Scaccia.
Schraderus.
Scobar.
Scoto.
Sforcia.
Speculator.
Stephanus Aufreus.
Stephanus Gratianus.
Strabo.
Suetonius Tranquillus.

T

T Erentiu.
Tellus Fernandez.
Theodoricus.
Thesaurus.
Thomas Grammaticus.
Tuschus.
Tiberius Deciauus.
Tiraquellus.
Trentacinquus.
Tullius.

V

V Aconius.
Valboa.
Varro.
Velazquez de Avendaña.
Verresius.
Vincentius de Franchis.
Villalobos.
Virgilius.
Vivius.
Vrsilis.
Vulpellus.

Z

Z Asius.
Zimnicus Curtius.
Zurita.

DE ANTIQUITATE, ET UTILITATE USUS PASCUI, ET REI PECUARIÆ, ET EIUS MAGNO QUÆSTU; PROLEGOMENA *Synopsis, Præfatio, seu Caput Proœmiale.*

PASCUORUM, & Rei Armentariæ, sive Pecuariæ, quam magnæ sunt obventiones, & utilitates, facillimè deduci potest, & passim rerum experientia indicat. Quinimo, & primo Ævo, à nostris parentibus statim atque in pœnam peccati, labori dediti fuerunt, agnitæ sunt: siquidem terræ culturæ, & rei pecuariæ statim se manciparunt. Itaque præ omnibus aliis, quæ postea rerum necessitatibus exigentibus, ingenia hominum adinvenerunt hoc exercitium, tanquam viventium alimentis magis necessarium, & eorum nuditati providentius, à primis mundi incolis fuit susceptum. Cum enim Dominus noster omnia propter hominem creavit, & dominio ejus subjecerit, ut haberetur Genesis cap. 1. ibi: *Subjicite eam, & dominamini piscibus maris, & volatilibus cæli, & universis animantibus, quæ moventur super terram, & ex Psalmo 8. ibi: Omnia subjecisti sub pedibus ejus: oves & boves universas: insuper & pecora campi, & homo propter peccatum ex paradiso fuerit ejectus: & quibus antea liberè, & absque ullo labore poterat potiri, jam non nisi adhibita cura, & impenso labore frui valeat: & in sudore vultus sui vesci debeat pane suo, Genesis cap. 3. in primis Adamus communis Pater, quæ alimoniam, & victui ordinario, ac eorum nuditati erant magis necessaria, sollicitus providere curavit. Cum autem ex Agricultura, & Rei pecuariæ exercitio istis necessitatibus, opportunum oriatur remedium; suis duobus filiis primogenitis Abel & Cain, has duas artes tanquam potiores notas fecit, & commendavit, ut haberetur Genesis c. 4. ibi: *Fuit autem Abel Pastor ovium, & Cain agricola.* Ex quo quanta hujus exercitii fuerit antiquitas prospicere poteris, ut rectè advertit Petrus Gregorius lib. 18. *syntagmatum juris, cap. 4.* quod etiam plures postea fuerunt amplexi, & Adam Iabel Filius Lameth, qui fuit quartus nepos Cain, Rei Pecuariæ maximam habuit negotiationem, ut haberetur dicto cap. 4. Genesis, ibi *Genuitque Adam Iabel, qui fuit pater habitantium in tentoriis, atque Pastorum.* Super quibus verbis Magister Historiarum affirmat, quod ille Adam Iabel, fuit primus, qui construxit Turguria & Tentoria, ut custodes gregum, ab injuria temporum se liberarent, & primus omnium pecudum acies ordinavit, & eis marem, quod vulgo nos Hispano sermone vocamus (*El manso*), ut eum tanquam ducem insequerentur præposuit, quod ita affirmat diligentissimus rerum indagator Doctor Iannes Sanchez de la Plata in suo generali hominis Chronico, lib. 4. cap. 15. Pineda in *Monarchia Ecclesiastica*, lib. 1. cap. 12. § 5 in princ.*

Post hos verò Abraham, & Loth Rei Pecuariæ diligenter incubuerunt, & erant

P R Æ F A T I O.

erant tot eorum pecora, quod ea capere non poterat terra, quotidie jurgia super pascuo inter pastores excitabantur; & sic facta fuit divisio terræ, ut habetur *Genesis* c. 13. quæ fuit prima circa usum pascui divisio inventa (de qua suo loco dicemus) Unde etiam Iacob, idem exercuit ministerium in domo patris sui, nimio pulcherrimæ Rachel exardens, & incensus amore, per quatuordecim annos, & adeo dexterè pastorali studio, & curæ insudavit, quod magnopere fuerit ditatus eo divinali instructus documento, quod in canalibus, ubi fundebatur aqua; pecudibus (tempore conceptionis) virgas cortice ad partes nudatas, conspectui obiciebat, & visu varii coloris (ejus formata imaginatione) naturaliter pecudes concepti, pelle maculatæ nascebantur, ut habetur *Genesis* cap. 30 & 31. Imaginatio enim, vel alicujus rei visus, & contemplatio, colorem animali, conceptionis tempore tribuit, ut observat Divus Hieronymus in *questione Hebræica in Genes.* D. August. lib. 22. de *Civitate Dei*, cap. 25. & lib. 18. cap. 5. & Quintilianus ab incusatione adulterii quandam mulierem (quæ cum & ejus vir candidi essent coloris, Infantem omnino nigrum peperit) liberavit, eo in facto probato, quod in cubiculo, ubi concepit, Æthiopis cujusdam pendebat pictura, & effigies, ad quam tempore conceptionis respicere potuit, ut observat Juvenalis *satyra* 6. qua de re plura adducuntur exempla, ut per Heliodorum libro 10. *Historia*, & Plinium libro 7. *natural. Histor. capit.* 12. Avicennam libro 3. *sententiarum* 21. tractat. 1. cap. 1. & 2. Galen. libro 2. de *Sympto-causis*, & de *Theriaca ad Personem*, cap. 11. Nevizanis libro 2. *Sylva nuptialis*, Æliano libro 8. *Historia Arim.* cap. 20. & lib. 12. cap. 3. Et quia Iacob principaliter pastorali ministerio fuit functus, & omnes ferè filii ejus, ex quo in Ægyptum fuerunt ingressi pastoritæ gregum curæ intendebant: gubernatio illius sæculi, fuit nuncupata *Dynastia pastoralis*, ut observat Iosephus l. 1. *contra Apion.* Eusebius in *Chronicis*, & Cælius libro 16. *antiquitatum*, cap. 3. quæ fuit Dynastia decima septima, Pineda libro 2. *Monarchia Ecclesiastica*, cap. 7. §. 3. Sed & Moyse in re pastoritia versabatur, cum à Domino Dux Populi sui, fuit vocatus, & electus Et Gyges, Lydius, Maximinus Senior, & Iustinus, Thraces, Tullus Hostilius, Viriatus, Galerius, Tamborlanus, ex armentario ministerio ad imperialem celsitudinem fuerunt provecti, ut refert Renatus Chopinus, de *privilegiis rei rusticæ*, libro 2. cap. 1. num. 3. Petrus Gregorius libro 6. *syntag.* cap. 4. num. 6. & 7. & alia in proposito congerit Ioan. Ravisius Textor in *sua officina*, verb. *Pastores*, & *Armentarii*, & Appollo Amethi Thessaliæ Regis armenta pavit, & Mercurius Fistulæ inventor etiam fuit, & Pastor, & facit illud Poëtæ, ibi:

*Dij pecorum parere greges, formosus Apollo,
Pan doctus fauni vates, & Pulcher Adonis.*

Itaque ab initio fuit agnita & usque ad nostra tempora semper observata, & summo opere animadversa, qua ex armentaria arte nascitur utilitas, tamen à creatione Adæ non fuerunt animalia, sive pecora in escam concessa, nec alimonix, aut viventium cibo inferuiebant, quia eo tempore usque ad diluvium, tantum arborum fructibus, & herbis homines epulabantur, ut sentiunt Hippocrates de *vet. med.* Plutarchus libro de *usu carnis*, & libro de *capiendis Util.* Virgil. libro 2. *Georgic.* Lucret. libro 5. Ovidius libro 4. *factorum*, Galenus libro 2. *alimentorum*, Porphyri. libro de *abstin. antiq.* Cælius libro 28. *antiq.* c. 2. & libro 13. cap. 25. pro qua opinione arridere videntur verba *Genes.* c. 1. ibi: *Ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram, & universa ligna, quæ habent in semetipsis sementem generis sui, ut sint vobis in escam:* in quibus ad victum hominis solum fit mentio fructuum arborum, & herbarum: non autem carniæ, seu animalium, quo sæculo tanta erat terræ pinguedo, quod herbarum & arborum fructus, victui sufficiebant. Post diluvium verò, cum aquarum impetu & humilitate, terræ crassitudo deficeret, & labefactata maneret, carniæ usus fuit necessarius, & sic hominibus in escam fuit à Deo assignatus:

vt

P R Æ F A T I O.

ut habetur *Genes.* cap. 9. ibi: *Et terror vester, ac tremor sit super cuncta animalia terræ, & super omnes volucres cæli, cum universis quæ moventur super terram: omnes pisces maris manus vestre traditi sunt. Et omne, quod movetur & vivit, erit vobis in cibum;* quæ verba satis aperte, tunc temporis, novam fuisse escæ carniæ concessionem factam, & facultatem concessam indicant. An autem antea eis homines non usos, vel quia necessitas nondum carniæ usum exagitabat, an verò, quia aliqua à Deo fuisset facta prohibitio? anceps quæstio visa fuit; Cujus veram resolutionem accipere poteris ex D. Hieronymo libro 1. *contra Iovinianum*, Chrysostomo *Homilia* 27. in *Genesim*, Isidoro libro 1. de *officio Ecclesiæ*, cap. 44. Basilio *Homilia* 11. in *Hexæmers.* Theodoro in *Genesim*, Alex. de Ales, 4. parte, q. 28. in 3. art. 1. D. Thom. 1. 2. q. 102. art. 6. & Rom. 14. *Hist. Scholast.* c. 35. Victoria in *relezione de temperantia*, Æliano 3. *varia Historia*; Hippocr. 6. de *Morb. Vulg.* Caiet. ibi, & aliis, quos refert Soto de *justitia & jure*, lib. 5. q. 1. art. 1. Pineda *dict.* lib. 1. cap. 18. §. 2. Eo autem tempore quo pecudes esci non deserviebant, etiam magni habebantur: tum quia Deo immolabantur; & Abel primus omnium hostiam ex ovili suo obtulit, ut habetur *Genesis* 4. ibi: *Abel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum:* quinimo, ut ait Ioseph. libro 1. *antiquit.* omnes primos fœtus immolavit, ut refert Doctor Sanchez de la Plata ubi supra, cap. 15. tum etiam, quia ex pellibus pecudum cooperiebantur, & vestimenta fiebant, & Dominus noster nostrorum Patrum nuditatem pellibus animalium mortuorum (sublatis fici foliis, quibus induti erant) operuit, *Genesis* cap. 3. ibi *Fecit quoque Dominus Adæ, & uxori ejus tunicas pelliceas, & induit eos;* ut signum mortalitatis semper in conspectu haberent, unde statim homines hoc studio animalia occupare ceperunt, ut ex pellibus vestimenta formarent, & Lamech qui fuit septimus, in generatione Cain, venerationi arcum, & sagittam primus omnium præparavit, & adinvenit, & cum præ senectute oculorum amisisset lumen: famuli cujusdam suggestione, qui scæram inter arbuta moveri insinuavit; ad motionis sonitum arcum vibrans, emissâ sagitta, Caim, casu seductus interemittit. Post diluvium insuper, & ad escam, & ad vestimenta, & ad sacrificia pecuariæ rei exercitatio semper profuit, unde Plinius libro 8. *naturalis Historia* capit. 47. magnam pecudum virtutem; tum in placandis numinibus, tum in hominum ornatu, & vestitu considerari ait; unde per multa tempora, tam in lege Moyse per Hæbræos, quàm per Gentilitios veri Dei ignaros animalium, & pecudum holocausta frequentissima erant: post Adventum verò Christi, cum verus Agnus immolatus est Christus, jam holocaustis animalium non delectatur, sed cor contritum, & humiliatum non despiciet, ut habetur ex *Psalmo David* 50.

Ad vestimenta autem, & calceamenta summopere pecora, & animalia profunt: cum ex eorum lanis jam tot pannos, & perutilia tegmenta, hominum ars sollicita fabricaverit. Et quarum ovium lana sit aptior pannorum fabricæ, recenset Plinius ubi supra cap. 48. affirmans in nostra Hispania oves cujusdam lanæ nigræ procreari, quæ maximi habentur, ita Textor in *sua Epitome*, verbo, *Lanis*, Minervæ autem Palladi originem, lanam perpoliendi & texendi tribuerunt Diodorus Siculus, & Iosephus, & qui prius tinxerunt lanam, fuerunt Lidenses in civitate Sardys, ut refert Doctor Sanchez de la Plata d. c. 31. Quinimò cum tanta sit utilitas hujus fabricæ, ei modum accuratissimè leges Regiæ præbuerunt, de quibus in *tit.* 12. & *tit.* 13. & *tit.* 14. & *tit.* 15. & 16. & 17. lib. 7. *novæ recopil.*

Lanis verò demptis, & tonsis, ex pellibus nudis, plurima conficiuntur & perutilia coriacea, & calceamenta pedibus, & cruribus tegendis, quorum primus adinventor, & qui præparamenta subministravit, fuit Boëtius apud Plinium libro 7. c. 56. & homines in bello Troiano, coriaceis boum redimiebantur, ut ait *Homerus* apud Doctorem Sanchez libro 4. cap. 13. quin etiam ex eis fuit antiquitus

causa